

Bijlage 2

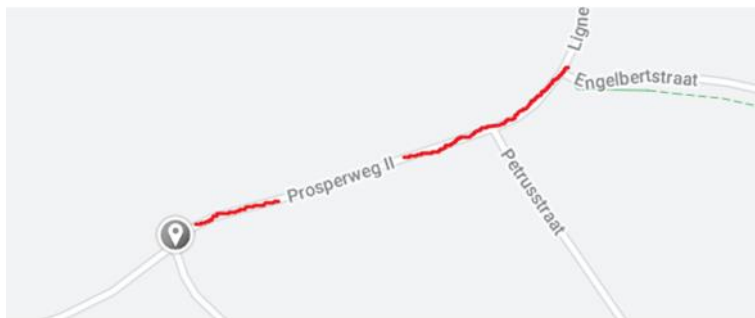
Vragen RVO met reactie daarop

16 september 2020

1. Op p.6 van bovengenoemd rapport is aangegeven dat de veldspitsmuis als gevolg van het geïntensiveerd beheer van de zeedijk het projectgebied heeft verlaten. Wanneer is dit gebleken en wanneer is voor het laatst geïnventariseerd of de veldspitsmuis nog in het plangebied (en omliggende omgeving/vervangende natuurgebied) aanwezig is? Is de veldspitsmuis bij de laatste inspectie(s) (wel) buiten het projectgebied, mogelijk in het vervangende natuurgebied, waargenomen?

Reactie

De veldspitsmuis is tijdens de inventarisatie in oktober 2019 niet meer op de zeedijk aangetroffen. De laatste 3 jaren is er, in overleg met het Waterschap, zorgvuldig aangepast beheer gevoerd op de zeedijk van de Hedwigepolder. Er is drie keer per jaar gemaaid om het biotoop van de veldspitsmuis te verstoren zodat deze wegtrekt naar de zeedijk aan de Prosperweg II en de Emmaweg (oppervlakte vergelijkbaar met dijk lengte Hedwigepolder), richting Emmadorp. De veldspitsmuis is hier ook waargenomen tijdens de inventarisaties in 2019. Het dijk tracé langs de Prosperweg II wordt ontpacht en het beheer aangepast om het geschikt te maken als biotoop voor de veldspitsmuis (oppervlakte circa: 3400 meter * 80 meter= 27,2 hectare)

In het aangelegde vervangende natuurgebied is de veldspitsmuis nog niet aangetroffen.

2. Op p.26 van bovengenoemd rapport wordt gesteld dat er geschikt biotoop is voor de veldspitsmuis in het nieuwe, vervangende natuurgebied buiten het plangebied. Kunt u toelichten (a) wanneer dit vervangende natuurgebied geschikt is gemaakt, (b) waaruit blijkt dat dit natuurgebied inderdaad geschikt is voor de veldspitsmuis en (c) hoe verhoudt de omvang van dit gebied zich tot het voormalige biotoop van de veldspitsmuis in het plangebied?

Reactie

Het vervangende natuurgebied is 0,5 ha groot. Het is ingericht in 2017. Er zijn onder andere struiken gepland en er is een kruidenmengsel ingezaaid. Het eerste jaar was het nog niet geschikt vanwege het ontbreken van vegetatie. Vanaf 2018 is het geschikt als leefgebied voor de veldspitsmuis. Het bestaat uit een gevarieerd biotoop: water, oevervegetatie, ruigte, struweel. Dit zijn belangrijke onderdelen van het leefgebied.

De oppervlakte van het vervangend natuurgebiedje is kleiner dan de oppervlakte van bestaand leefgebied die verloren gaat als gevolg van vergraven van de dijken en vergraven van natuurgebied in de Hedwigepolder (o.a. de Pieleput). Deze tijdelijke terugval wordt weer opgevangen door een toename van geschikt leefgebied in de toekomstige situatie, wanneer de dijktaluds weer een beheer krijgen dat vergelijkbaar is met het oorspronkelijke dijkbeheer. Het verlies van leefgebied in natuurgebied binnen de grenzen van de Hedwigepolder wordt deels gecompenseerd in nieuw aangelegd natuurgebied aan de rand van de nieuwe dijken, conform het inrichtingsplan. In de ontheffing is aangegeven dat een dergelijke 'dip in de populaties' zal ontstaan, maar dat deze beperkt en tijdelijk van aard zal zijn.

3. Bijlage 3 van bovengenoemd rapport geeft een overzicht van de stand van zaken. Op p.25, is toegelicht dat in februari 2020 bomen ter hoogte van het moerasgebied 'Pielenput' zijn gecheckt op de aanwezigheid van broedvogels en vaste verblijfplaatsen van roofvogels. Hieruit merk ik op dat tijdens de winterslaap van de veldspitsmuis (half november tot eind maart) mogelijk versturende werkzaamheden hebben plaatsgevonden aan de 'Pielenput'. Kunt u toelichten welke werkzaamheden hebben plaatsgevonden aan de dijken en de 'Pielenput' tijdens de winterslaap van de veldspitsmuis? En hoe hierbij verstoring op de veldspitsmuis is voorkomen?

Reactie

Er is geen link tussen de controle in februari en verstoring van eventuele veldspitsmuizen. In de bijlage het plan van de ontmanteling van de moeraszone.

De fasering van de ontmanteling is als volgt uitgevoerd:

- *Start ontbossing in november: grote bomen gekapt (niet ontstronkt) op dammetjes aan weerszijden van moeraszone; bomen met aanwezigheid van nesten of andere tekenen op aanwezigheid van vogelsoorten bleven behouden; voor midden november werd in overleg met Alex besloten om de struiken en stronken langs het moerasgebied voorlopig te laten staan (vooral op basis van mogelijke rugstreppad aanwezigheid)*
- *Jan/feb 2020: overleg ivm aanwezigheid kleine marterachtigen; er werd toen geconcludeerd dat er een moeilijke puzzel lag rond moerasgebied omdat dit vanaf midden maart goede biotoop is voor marterachtigen en dat de rugstreppad daar mogelijk in winterslaap lag*
- *Eerste helft feb 2020: opmaak plan in bijlage in overleg met Altenburg & Wymenga en Alex Wieland (ecoloog)*
- *Eind feb 2020: start ontwateren moeraszone*
- *12 maart 2020: maaien moeraszone, enkel waar eerder water stond; dammetjes bleven gevrijwaard.*
- *Eind maart/begin april: bezoek Altenburg & Wymenga om te controleren op aanwezigheid rugstreppad in moerasgebied. Er werden geen rugstreppadden aangetroffen; hierna werden de struiken en overige begroeiingen verwijderd in moerasgebied en op de dammetjes en werden de stronken op het oostelijke dammetje naast moeraszone verwijderd.*

Gelet op bovenstaande menen wij te kunnen concluderen dat er geen interactie mogelijk was met overwinterende veldspitsmuizen (zo hiervan al sprake zou zijn) nabij de moeraszone.

